LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2019-03-19][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-36-381-2019].docx
Bylos nr.: e2T-36-381/2019
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
AB „Eurasian foods“	940140001234	pareiškėjas
UAB „Miros grupė“	304473142	Skolininkas

Kategorijos:

13.5.3. Bylos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3. CIVILINIS PROCESAS

13.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

13. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

?

Civilinė byla Nr. e2T-36-381/2019
Teisminio proceso Nr. 2-60-3-00024-2019-9
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6.

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. kovo 19 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų: Artūro Driuko (kolegijos pirmininkas ir pranešėjas), Astos Radzevičienės ir Viginto Višinskio,

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjos akcinės bendrovės **„Eurasian foods“** prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimą, priimtą arbitražo byloje Nr. 47/2018, dėl piniginių lėšų priteisimo iš suinteresuoto asmens uždarosios akcinės bendrovės „Miros grupė“, ir

n u s t a t ė :

1. Kazachstano tarptautinis arbitražo teismas (toliau – arbitražo teismas) 2018 m. rugsėjo 17 d. priėmė sprendimą byloje Nr. 47/2018, kuriuo pareiškėjos akcinės bendrovės (toliau – AB) „Eurasian foods“ naudai iš suinteresuoto asmens uždarosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Miros grupė“, priteisė 105 797 JAV dolerių nuostolių atlyginimo už krovinio praradimą, taip pat 3 760,72 JAV dolerių išlaidų, susijusių su ginčo sprendimu arbitraže (arbitražo ir registravimo rinkliavos ir mokesčiai), atlyginimą.
2. Pareiškėja AB „Eurasian foods“ kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą su prašymu pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimą, priimtą arbitražo byloje Nr. 47/2018.
3. Pareiškėja nurodė, kad 2017 m. kovo 28 d. pareiškėja ir suinteresuotas asmuo sudarė sutartį Nr. MIR01 (toliau – Sutartis) dėl transporto ekspedicijos, pagal kurią suinteresuotas asmuo įsipareigojo organizuoti saugų jam pareiškėjos patikėto krovinio pristatymą į pareiškėjos fabriką Karagandoje, Kazachstane, o pareiškėja įsipareigojo krovinį priimti ir apmokėti jo pristatymą. Suinteresuotas asmuo Sutarties

tinkamai neįvykdė, t. y. krovinys į Sutartyje numatytą pristatymo vietą suinteresuoto asmens pristatytas nebuvo, dėl to pareiškėjai buvo padaryta žala.

4. Tarp pareiškėjo ir suinteresuoto asmens buvo pasirašytas skolų suderinimo aktas, kuriuo suinteresuotas asmuo pripažino savo įsipareigojimus pareiškėjai 105 797 JAV dolerių sumai, tačiau savo įsipareigojimų taip ir neįvykdė. Suinteresuotam asmeniui nesumokėjus 105 797 JAV dolerių dydžio skolos geranoriškai, vadovaujantis Sutartyje numatyta arbitražine išlyga (Sutarties 6.3 punktas), pareiškėja kreipėsi su ieškiniu į Kazachstano tarptautinį arbitražo teismą. Nors suinteresuotas asmuo arbitražo teismo buvo tinkamai informuotas apie vykstantį arbitražinį nagrinėjimą, pareigą pateikti atsiliepimą į ieškinį, apie vykstančius posėdžius, atsiliepimo ir prieštaravimų į pareikštą ieškinį jis nepateikė, į teismo posėdžius neatvyko. Arbitražo teismas 2018 m. rugsėjo 17 d. priėmė aptariamą sprendimą, kurio suinteresuotas asmuo iki šiol neįvykdė.

5. Prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimą pareiškėja grindžia Niujorko konvencijos V straipsnio 1 ir 2 dalyje įtvirtintų pagrindų nepripažinti arbitražo teismo sprendimo nebuvimu.

6. Suinteresuotam asmeniui UAB „Miros grupė“ 2019 m. vasario 27 d. registruota pašto siunta buvo išsiųstas pranešimas apie prašymo pripažinti ir leisti vykdyti užsienio arbitražo sprendimą Lietuvos Respublikoje bylos nagrinėjimo vietą ir laiką, pareiškėjos prašymo ir jo priedų kopijos bei pasiūlyta iki 2019 m. kovo 18 d. Lietuvos apeliaciniam teismui pateikti motyvuotą rašytinį atsiliepimą į minėtą prašymą. Pašto siunta įteikta UAB „Miros grupė“ direktorei Z. V. 2019 m. kovo 1 d. Suinteresuotas asmuo iki teismo pranešime nustatytos datos atsiliepimo ir/ar prašymo atidėti bylos nagrinėjimą nepateikė.

Prašymas tenkintinas

7. Užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas yra teisinės galios šiam sprendimui suteikimas Lietuvos Respublikoje, jo prilyginimas nacionalinio teismo ar arbitražo sprendimui. Tik pripažintas užsienio arbitražo sprendimas sukelia teisinius padarinius Lietuvos Respublikoje, įgyja *res judicata* galią ir gali būti vykdomas (CPK 809 straipsnio 1 dalis, Komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsnio 4 dalis). Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) (CPK 810 straipsnio 6 dalis, Komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsnio 1 dalis).

8. Pažymėtina, kad tiek pagal galiojančias CPK ir Komercinio arbitražo įstatymo nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. *Pirma*, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą *(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011). Antra,* net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Taigi teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės nagrinėti bylą iš esmės, aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai taikė teisės normas ir pan.

9. 1958 m. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio valstybės arbitražo sprendimas. Todėl būtent šiai šaliai tenka pareiga įrodyti aplinkybes, sudarančias užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindą. 1958 m. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalis numato, kad užsienio valstybėje priimtą arbitražo sprendimą pripažinti ar vykdyti gali būti atsisakyta kai prašo ta pusė, prieš kurią jis nukreiptas, tik tada, jei ši pusė pateikia tos vietos, kur prašoma pripažinti ir vykdyti, kompetentingoms valdžios institucijoms įrodymą, kad: a) II straipsnyje nurodyto susitarimo pusės pagal joms taikomą įstatymą buvo kuriuo nors mastu neveiksnios arba šis susitarimas negalioja pagal įstatymą, kuriam pusės tą susitarimą subordinavo, o nesant tokio nurodymo – pagal tos šalies, kur buvo padarytas sprendimas, įstatymą, arba b) pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų, arba c) nurodytasis sprendimas buvo padarytas dėl ginčo, kurio nenumato arbitražinis susitarimas arba neapima arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje sąlygos, arba tame sprendime yra nuostatų tokiais klausimais, kurių neapima

arbitražinis susitarimas ar arbitražinė išlyga sutartyje; tačiau jeigu nuostatai tais klausimais, kuriuos apima arbitražinis susitarimas ar išlyga, gali būti atskirti nuo tų, kurių neapima šis susitarimas ar išlyga, tai ta arbitražo sprendimo dalis, kurioje yra nuostatai arbitražinio susitarimo ar arbitražinės išlygos sutartyje apimamais klausimais, gali būti pripažįstama ir vykdoma, arba d) arbitražo institucijos sudėtis ar arbitražo procesas neatitiko pusių susitarimo arba, nesant tokio susitarimo, neatitiko tos šalies, kurioje vyko arbitražas, įstatymų, arba e) sprendimas pusėms dar nebuvo galutinis arba jo vykdymą panaikino ar sustabdė tos šalies, kurioje jis buvo padarytas, arba tos šalies, kurios įstatymai taikomi, kompetentinga valdžios institucija.

10. 1958 m. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai pasižymi tuo, jog dėl jų buvimo teismas turi spręsti *ex officio*, t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio valstybės arbitražo sprendimas, jais remiasi *(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011)*. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a) punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalyku. Vadovaujantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b) punktu, užsienio arbitražo sprendimą gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti tuo atveju, kai to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai.

11. Pagal Niujorko konvencijos III straipsnį kiekviena susitariančioji valstybė pripažįsta arbitražų sprendimus privalomais ir vykdo pagal tos teritorijos, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti šiuos sprendimus, procesines normas tolesniuose straipsniuose išdėstytomis sąlygomis. Arbitražų sprendimams, kuriems taikoma Niujorko konvencija, pripažinti ir vykdyti neturi būti taikomos iš esmės sunkesnės sąlygos arba didesni muitai ar rinkliavos, negu tie, kurie galioja vidaus arbitražų sprendimams pripažinti ir vykdyti. Pagal Niujorko konvencijos IV straipsnio 1 dalį III straipsnyje nurodytam pripažinimui ir vykdymui gauti prašančioji pusė, paduodama dėl to prašymą, pateikia: a) reikiamai paliudytą arbitražo sprendimo originalą arba reikiamai paliudytą jo nuorašą; b) II straipsnyje nurodyto susitarimo originalą arba reikiamai paliudytą jo nuorašą.

12. Pareiškėja AB „Eurasian foods“ Lietuvos apeliaciniam teismui kartu su prašymu pateikė Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimo, priimto arbitražo byloje Nr. 47/2018, patvirtintą kopiją ir šio sprendimo patvirtintą vertimą į lietuvių kalbą. Taip pat pareiškėja pateikė teismui AB „Eurasian foods“ ir UAB „Miros grupė“ sutarties Nr. MIR01 dėl transporto ekspedicijos, kurios 6.3 punkte įtvirtintas arbitražinis susitarimas šalių ginčus spręsti Kazachstano tarptautiniame arbitražo teisme, patvirtintą kopiją ir jos patvirtintą vertimą į lietuvių kalbą. Tokiu būdu pareiškėja pateikė visus užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūrai reikalingus dokumentus. Papildomai pareiškėja pateikė teismui kurjerių tarnybos „FedEx“ 2018 m. birželio 19 d., 2018 m. liepos 16 d., 2018 m. rugpjūčio 15 d., 2018 m. rugpjūčio 16 d., 2018 m. rugpjūčio 20 d. ir 2018 m. spalio 1 d. važtaraščių kopijas bei pranešimų arbitražo teismui kopijas, jų patvirtintus vertimus į lietuvių kalbą, kuriuose patvirtinama, jog arbitražo teismo suinteresuotam asmeniui siųsta korespondencija buvo pristatyta ir įteikta Z. V., UAB „Miros grupė“ direktorei.

13. Minėta, kad pareiga įrodyti Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų, kuriais remiantis prašoma atsisakyti pripažinti ar leisti vykdyti arbitražo sprendimą, buvimą tenka asmeniui, prieš kurį nukreiptas arbitražo sprendimas. Nagrinėjamu atveju suinteresuotas asmuo, t. y. asmuo, prieš kurį nukreiptas arbitražo sprendimas, neįrodinėja Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje nustatytų pagrindų atsisakyti pripažinti ar leisti vykdyti arbitražo sprendimą buvimo, todėl teisėjų kolegija minėtų pagrindų neanalizuoja ir dėl jų nepasisako.

14. Teismas, spręsdamas arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimus, *ex officio* turi patikrinti Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalyje nustatytus pagrindus, kuriems esant gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti arbitražo sprendimą, t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai nuo to, ar atsakovas (skolininkas) jais remiasi. Toks patikrinimas turi būti atliekamas tiek proceso, tiek materialiosios teisės aspektais *(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2008 m. kovo 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-161/2008)*. Teisėjų kolegija *ex officio* nustatė, kad remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais pagal savo pobūdį ginčas (prievolių pagal sutartį Nr. MIR01 dėl transporto ekspedicijos netinkamas vykdymas ir dėl to pareiškėjai kilusios žalos (nuostolių) atlyginimas) gali būti arbitražo nagrinėjimo dalykas, taip pat prašomas pripažinti ir leisti vykdyti sprendimas neprieštarauja Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai (Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalis), t. y. aplinkybių, kurios sudarytų pagrindą *ex officio* nepripažinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo, Lietuvos apeliacinis teismas nenustatė, tokių aplinkybių egzistavimo klausimas taip pat nėra keliamas dalyvaujančių byloje asmenų.

15. Išdėstytos aplinkybės sudaro pagrindą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimą, priimtą arbitražo byloje Nr.

47/2018, kuriuo pareiškėjos AB „Eurasian foods“ naudai iš suinteresuoto asmens UAB „Miros grupė“ priteista ir nuspręsta išieškoti 105 797 JAV dolerių nuostolių atlyginimo už krovinio praradimą, taip pat 3 760,72 JAV dolerių išlaidų, susijusių su ginčo sprendimu arbitraže (arbitražo ir registravimo rinkliavos ir mokesčiai), atlyginimą.

Lietuvos apeliacinio teismo teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 810 straipsnio 6 dalimi, 811[1], 813 straipsniais, Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymo 51 straipsniu,

n u t a r i a :

Pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Kazachstano tarptautinio arbitražo teismo 2018 m. rugsėjo 17 d. sprendimą, priimtą arbitražo byloje Nr. 47/2018, kuriuo pareiškėjos akcinės bendrovės „Eurasian foods“ naudai iš suinteresuoto asmens uždarosios akcinės bendrovės „Miros grupė“ priteista ir nuspręsta išieškoti 105 797 JAV dolerių nuostolių atlyginimo už krovinio praradimą, taip pat 3 760,72 JAV dolerių išlaidų, susijusių su ginčo sprendimu arbitraže (arbitražo ir registravimo rinkliavos ir mokesčiai), atlyginimą.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir per 30 dienų gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjai Artūras Driukas

Asta Radzevičienė

Vigintas Višinskis

Paminėta tekste:

- CPK 809 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė
- CPK 810 str. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo sąlygos
- CPK
- 3K-3-323/2011
- 3K-3-161/2008